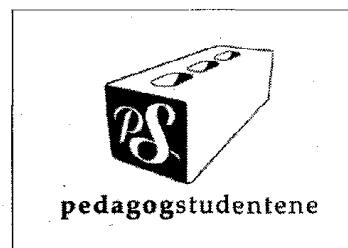

Utdanningsforbundet er landets største fagforening for pedagogisk personale med sine ca. 130 000 medlemmer. Utdanningsforbundet vedtok i 2001 å opprette en egen nasjonal avdeling for å ivareta de spesifikke behovene studenter i pedagogisk utdanning har knyttet til profesjonen mv. Denne avdelingen heter Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) og er lokalisert i Oslo med heltidstillitsvalgt ledelse samt et arbeidsutvalg på ytterligere 3 personer. Avdelingen har i dag ca. 11 000 medlemmer.

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

UFD		
26 JAN. 2004		
Saksnr.	Dok.nr.	Ar. kode
200307111	Dok.37	UH 50

Høring – NOU Ny lov om universiteter og høyskoler

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) vil med dette kommentere NOU 2003:25, Ny lov om universiteter og høyskoler. Vår høringsuttalelse tar for seg de generelle temaene og kommenterer disse.

Utvalgets sammensetning og mandat

PS stiller seg positive til en felles lov for private og statlige utdanningsinstitusjoner. Dette for å sikre at studenter og ansatte har de samme krav og rettigheter, uansett hvilken institusjon de tilhører. Her kan vi nevne kravet om politiattest som et eksempel. På offentlige høyskoler er det i dag et krav at studenter som ønsker å gå på lærerutdanning, kan framvise en "ren" politiattest, men dette er ikke et krav på private høyskoler. Vi ser en felles lov som en løsning på dette problemet. Det er også ulikheter i hvordan studentrepresentasjonen fungerer ved offentlige og private institusjoner. Vi vil poengtere at lovverket må sikre nasjonal styring av høyere utdanning. Det er også et viktig poeng for oss at private utdanningsinstitusjoner i første rekke må betraktes som et supplement til det offentlige tilbudet.

Når det gjelder sammensetningen av utvalget er vi negative til det begrensede mangfoldet i utvalgets representasjon, i forhold til den oppgaven de fikk. Vi mener også at utvalget fikk et altfor bredt mandat av utdanningspolitisk art, i tillegg til å komme med forslag om ny lov.

Et slikt utvalg bør etter vårt syn være sammensatt av representanter for ansatte, studenter og relevante organisasjoner, i tillegg til personer med spesialkompetanse. PS mener at det er meget uheldig at studentrepresentanten ble valgt utenom de to store studentorganisasjonene.

Generelt om styring av høyere utdanning

Fra PS' prinsipprogram, som ble vedtatt på landsmøtene i 2002 og 2003, henter vi følgende punkter:

- Utviklingen av utdanningssystemet må styres av pedagogiske, og ikke økonomiske hensyn.
- Utdanning er et offentlig ansvar. Det er sentrale myndigheters ansvar å bevilge tilstrekkelige midler slik at lover, forskrifter og rammeplanverk blir oppfylt.

Videre mener PS at distriktpolitiske hensyn tilsier at staten beholder styringen. Vi mener også at det er staten som best kan opprettholde en nasjonal utdanningsbredde, samt opprettholde de "smale" fagene. Det er viktig at Norge har en akademisk beredskap og et bredt spekter av fag.

Gratisprinsippet

Et viktig prinsipp i Norge har vært *lik rett til utdanning*. PS mener at flertallets forslag legger dette prinsippet til side. Etter vårt syn er det svært viktig at utdanning fortsetter å være gratis. Dette for å sikre alle lik rett til utdanning og for ikke å bidra til økte klasseskiller. Vi ønsker å ha lærere og førskolelærere fra alle sosiale lag. Dette er meget viktig for å skape et mangfold som reflekterer samfunnet vi lever i. Vi er positive til at det gjøres et forsøk på å lovfeste det såkalte gratisprinsippet, men ser som sagt at dette halter i både flertallets og mindretallets forslag. I PS' prinsipprogram heter det: "Etter- og videreutdanning av lærere er et offentlig ansvar, og må fullfinansieres av staten." Derfor ønsker vi selvsagt at dette blir ivaretatt i en stadfesting av gratisprinsippet.

Studentmedvirkning

PS mener at det er meget viktig å inkludere og benytte seg av studentene på alle utdanningsinstitusjoner. Vi mener at den gamle regelen om 20 % eller minimum to studentrepresentanter i alle besluttede organer, var et meget velfungerende og demokratisk prinsipp. Vi ser ingen grunn til å kutte ned på dette. Det er meget viktig å engasjere studenter og oppmuntre til studentmedvirkning. Vi ønsker også å poengtere at det er viktig med denne regelen ved både offentlige og private institusjoner.

Det er også meget viktig å videreføre dagens lovparagraf om at institusjonene er pliktige til å finansiere og tilrettelegge studentorganer. Vi ser det som essensielt at det finnes fungerende studentdemokratier ved alle høyere utdanningsinstitusjoner i landet.

Tilknytningsform

Det er viktig med faglig frihet og autonomitet. Etter vårt syn er institusjonene med dagens organisering frie nok til å ha både faglig frihet og nødvendig økonomisk styring. Den ordningen som beskrives i flertallets forslag, ser vi som en potensiell ansvarsfraskrivelse fra politikernes side. Vi har ingen tro på at en slik endring kan være med på å øke kvaliteten innenfor høyere utdanning, og støtter på grunnlag av dette mindretallets forslag.

Taperne ved en gjennomføring av flertallets forslag er de hensynene vi nevnte ovenfor: distriktene og de smale fagene. Vi tror ikke at de små høgskolene i distriktene vil gå seirende ut av en konkurransesituasjon på økonomisk grunnlag. PS mener at det er viktig med mangfold og spredning. Vi vil ha lærerutdanninger mange steder i Norge, både for et mest mulig godt og variert tilbud. Ikke bare handler det om studentenes valgmuligheter, men om arbeidsmuligheter. Det er positivt om staten har mulighet til å dimensjonere utdanningene etter behov for arbeidskraft.

Vi ønsker ikke at norsk høyere utdanning skal preges av markedsinteresser. Vi er derfor skeptiske til en modell som legger opp til ekstern inntjening i stor grad. Staten bør ha hovedansvaret for finansieringen av norsk utdanning og forskning.

Styret

PS mener ut fra et grunnleggende demokratisk syn at ingen grupperinger skal ha flertall alene i institusjonenes styrer. Derfor er vi meget skeptiske til den styremodellen som flertallet presenterer. Vi mener at den styremodellen som eksisterer nå, er både god og demokratisk. Vi mener også at det fokuset en utdanningsinstitusjon skal ha, skal være på faglige og utdanningspolitiske spørsmål. Det fokuset mener vi best ivaretas av ansatte og studenter ved institusjonene. Det er viktig å ha eksterne med i styret, men å gi dem flertall er et feilgrep.

Dette er også et distriktsspørsmål. Vi har mange utdanningsinstitusjoner på steder med lite næringsliv. Med flertallets modell kan det her være vanskelig å finne tilstrekkelig med kompetente eksterne styremedlemmer.

En annen viktig faktor er kontinuitet. Flertallet argumenterer med at eksternt flertall kan hjelpe styret med kontinuitet. Det mener PS er en selvmotsigelse. Det er vel tross alt slik at et eksternt styremedlem er knyttet til utdanningsinstitusjonen den perioden vedkommende sitter i styret, og det er en begrenset periode. Et internt styremedlem er derimot alltid knyttet til institusjonen, og på den måten er kontinuiteten bedre sikret.

Internasjonalisering

Etter vår mening er situasjonen som oppstår mellom norske utdanningsinstitusjoner og utenlandske utdanningsaktører ved en eventuell gjennomføring av SHU, altfor dårlig undersøkt. Vi ønsker en bredere og mer grundig forskning på dette området. Det er tross alt slik at internasjonalisering skal styrke, ikke svekke norsk høyere utdanning.

Oslo, 23. januar 2004

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS)

Live Braathen Ellingsen (sign.)
leder

Linda Mari Lindblad (sign.)
nestleder